

PŘIJATÉ TEXTY

Prozatímní znění

P9_TA-PROV(2020)0318

Směrem k udržitelnějšímu jednotnému trhu pro podniky a spotřebitele

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. listopadu 2020 Směrem k udržitelnějšímu jednotnému trhu pro podniky a spotřebitele (2020/2021(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU) a zejména na článek 114 této smlouvy,
- s ohledem na články 169, 191, 192 a 193 SFEU,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu¹,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů²,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží³,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 7. června 2018, kterým se zavádí program pro jednotný trh, konkurenceschopnost podniků, včetně malých a středních podniků, a evropskou statistiku (COM(2018)0441),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy⁴,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 s názvem „Evropská strategie pro data“ (COM(2020)0066),

¹ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22.

² Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64.

³ Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 28.

⁴ Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 1.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. března 2020 „Nový akční plán pro oběhové hospodářství – Čistší a konkurenceschopnější Evropa“ (COM(2020)0098),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 4. července 2017 nazvané „Delší životnost výrobků: přínosy pro spotřebitele a společnosti“¹,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 13. září 2018 o uplatňování balíčku opatření v oblasti oběhového hospodářství: možnosti, jak řešit otázky na pomezí právních předpisů týkajících se chemických látek, výrobků a odpadů“²,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu³,
 - s ohledem na publikaci Komise z října 2018 nazvanou „Behaviorální studie účasti spotřebitelů v oběhovém hospodářství“,
 - s ohledem na zprávu Společného výzkumného střediska z roku 2019 nazvanou „Analýza a rozvoj bodovacího systému pro opravy a modernizaci výrobků“,
 - s ohledem na zprávu Evropské agentury pro životní prostředí ze dne 4. prosince 2019 nazvanou „Evropské životní prostředí – stav a výhled 2020“,
 - s ohledem na studii vypracovanou v březnu 2020 na žádost Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů nazvanou „Podpora životnosti výrobků“,
 - s ohledem na hloubkovou analýzu vypracovanou v dubnu 2020 na žádost Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů nazvanou „Udržitelná spotřeba a právní předpisy na ochranu spotřebitelů“,
 - s ohledem na zprávu Evropské organizace spotřebitelů (BEUC) ze dne 18. srpna 2015 nazvanou „Zboží dlouhodobé spotřeby: udržitelnější výrobky, lepší práva spotřebitelů. Očekávání spotřebitelů spojená s agendou EU v oblasti účinného využívání zdrojů a oběhového hospodářství“,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A9-0209/2020),
- A. vzhledem k tomu, že ubývá přírodních zdrojů a zvyšuje se množství odpadu, a proto je nezbytné zavést udržitelná schémata výroby a spotřeby zohledňující meze naší planety, jejichž prioritou bude účinnější a udržitelnější využívání našich zdrojů;
- B. vzhledem k tomu, že krize způsobená pandemií COVID-19 ukázala, že je třeba zavést nové a odolnější obchodní modely a podporovat evropské podniky, zejména malé a střední podniky, mikropodniky a osoby samostatně výdělečně činné;

¹ Úř. věst. C 334, 19.9.2018, s. 60.

² Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 146.

³ Přijaté texty, P9_TA(2020)0005.

- C. vzhledem k tomu, že udržitelný jednotný trh musí odrážet výzvu Parlamentu¹ k přijetí ambiciózní Zelené dohody pro Evropu; vzhledem k tomu, že je proto nezbytné vypracovat strategii založenou na výzkumu s cílem zvýšit trvanlivost, opětovnou použitelnost, modernizovatelnost a opravitelnost výrobků; vzhledem k tomu, že tato strategie by měla vytvářet pracovní místa a inovační příležitosti pro evropské podniky, podporovat jejich růst a konkurenceschopnost v celosvětovém měřítku a zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitelů;
- D. vzhledem k tomu, že společná a komplexní strategie neodpovídá univerzálnímu přístupu; vzhledem k tomu, že diferencovaný přístup založený na specifických vlastnostech každé kategorie produktů a odvětví a na trhu a technologickém vývoji by byl vhodnější; vzhledem k tomu, že pro dobře fungující a udržitelný jednotný trh má zásadní význam účinné provádění a prosazování stávajících pravidel;
- E. vzhledem k tomu, že na podporu přechodu na klimatickou neutralitu a oběhové hospodářství je nezbytné mobilizovat dostatečné finanční prostředky prostřednictvím finančních programů, jako je program pro jednotný trh, za účelem financování výzkumu a vývoje v oblasti udržitelných produktů a také informačních kampaní zaměřených na podniky a spotřebitele;
- F. vzhledem k tomu, že podle behaviorální studie Komise z roku 2018 jsou spotřebitelé na přechod k oběhovému hospodářství připraveni a existuje třikrát větší pravděpodobnost, že zakoupí výrobek, je-li označen za trvanlivější a opravitelnější, ale přetrvávají překážky, včetně informační asymetrie; vzhledem k tomu, že pro informovanost spotřebitelů a spravedlivou hospodářskou soutěž mezi podniky jsou zapotřebí jasné, spolehlivé a transparentní informace o vlastnostech výrobku, včetně informací o odhadované životnosti a opravitelnosti; vzhledem k tomu, že je proto třeba zlepšit stávající informace, aniž by došlo k informačnímu přetížení;
- G. vzhledem k tomu, že životnost výrobku a způsob, jakým daný výrobek zastarává, jsou ovlivněny různými přirozenými nebo uměle vytvořenými faktory, např. složením, funkčností, náklady na opravu a spotřebními vzorci a používáním; vzhledem k tomu, že odhadovaná životnost výrobku musí být měřena na základě objektivních zkoušek a kritérií odrážejících podmínky skutečného použití a musí být stanovena před uvedením produktu na trh;
- H. vzhledem k tomu, že směrnice (EU) 2019/771 má být přezkoumána do roku 2024; vzhledem k tomu, že při přípravě tohoto přezkumu by měla být posouzena řada opatření zaměřených na vytvoření vhodných podmínek pro zvýšení trvanlivosti výrobků a zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitele a konkurenčního podnikatelského prostředí; vzhledem k tomu, že dvouletá zákonná záruční doba nemusí být vhodná pro všechny kategorie výrobků s vyšší odhadovanou životností;
- I. vzhledem k tomu, že Evropský parlament ve svém předchozím usnesení² vyzval k přijetí opatření k nápravě problému plánovaného zastarávání zboží a softwaru, včetně vypracování společné definice testování a odhalování problematických postupů; vzhledem k tomu, že je třeba vypracovat společnou strategii pro jednotný trh a zajistit

¹ Přijaté texty, P9_TA(2020)0005.

² Úř. věst. C 334, 19.9.2018, s. 60.

právní jistotu a důvěru jak pro podniky, tak pro spotřebitele;

- J. vzhledem k tomu, že pro životnost elektronických přístrojů je klíčová životnost softwaru; vzhledem k tomu, že software stále rychleji zastarává, a proto musí být elektronické přístroje adaptabilní, aby si na trhu zachovaly konkurenceschopnost¹;
- K. vzhledem k tomu, že 79 % občanů EU se domnívá, že výrobci by měli mít povinnost usnadňovat opravu digitálních zařízení nebo výměnu jejich částí²; vzhledem k tomu, že vysoce kvalitní produkty zvyšují konkurenceschopnost evropských podniků;
- L. vzhledem k tomu, že průzkum provedený v prosinci 2015³ ukázal, že 59 % spotřebitelů nevědělo, že zákonná záruční doba v EU činí nejméně dva roky; vzhledem k tomu, že informovanost spotřebitelů o existujících právech na vysoké úrovni, pokud jde o zákonnou záruku, by mohla být zlepšena a že toto zlepšení by přispělo k udržitelnějšímu zacházení se zbožím;
- M. vzhledem k tomu, že nárůst elektronického obchodu vyvolal potřebu lepší kontroly souladu zboží a služeb pocházejících ze třetích zemí s normami EU v oblasti životního prostředí a bezpečnosti a s právy spotřebitelů;
- N. vzhledem k tomu, že udržitelný jednotný trh je třeba podrobit účinnému dozoru, aby bylo zajištěno řádné prosazování těchto pravidel, přičemž klíčovou úlohu mají orgány dozoru nad trhem a celní orgány;
- O. vzhledem k tomu, že podpora kultury oprav a opětovného použití a posílení důvěry v trh s použitým zbožím by mohla nabídnout zdroje hospodářských a sociálních příležitostí, vytvářet pracovní místa a za určitých okolností i podporovat průmyslovou konkurenceschopnost; vzhledem k tomu, že v některých případech brání spotřebitelům v tom, aby upřednostnili opravu, nedostatečný přístup k náhradním dílům, nedostatečná standardizace a interoperabilita a nedostupnost opravárenských služeb; vzhledem k tomu, že to má negativní dopad na odvětví oprav;
- P. vzhledem k tomu, že podle Eurobarometru⁴ by 77 % občanů EU svá zařízení raději opravilo, než nahradilo; vzhledem k tomu, že podniky zabývající se opravami by mohly být zdrojem místních pracovních míst a specifického know-how v Evropě;
- Q. vzhledem k tomu, že prodlužování životnosti určitého typu výrobku, u něhož právě probíhá výrazné zlepšování jeho energetické účinnosti, by mělo být sladěno s uváděním těchto zdokonalených výrobků na trh, aby tak nedocházelo k prodlevám při zavádění inovativních technologií, které by mohly představovat významný přínos pro životní prostředí;
- R. vzhledem k tomu, že rostoucí digitalizace poskytuje našim společnostem nové kanály pro sdílení informací a pomáhá vytvářet udržitelný trh založený na odpovědnosti,

¹ Úř. věst. C 334, 19.9.2018, s. 60, bod odůvodnění S.

² Zvláštní zpráva Eurobarometru 503 z prosince 2019 s názvem „Přístup k dopadu digitalizace na každodenní život“.

³ Průzkum provedený jménem Komise v prosinci 2015 nazvaný „Studie spotřebitelského trhu o fungování právních a obchodních záruk pro spotřebitele v EU“.

⁴ Bleskový průzkum Eurobarometr 388 z června 2014 s názvem „Přístup Evropanů k nakládání s odpady a účinnému využívání zdrojů“.

transparentnosti, sdílení informací a účinnějším využívání zdrojů;

- S. vzhledem k tomu, že internetové platformy by mohly ještě lépe plnit svoji povinnost poskytovat spotřebitelům spolehlivé informace o produktech a službách, jež nabízejí;
 - T. vzhledem k tomu, že digitální odvětví přispívá k inovacím a podpoře udržitelného hospodářství; vzhledem k tomu, že je třeba se zabývat dopadem na životní prostředí, pokud jde o spotřebu energie a zdrojů jeho infrastruktury; vzhledem k tomu, že udržitelnější způsoby balení a dodávek mají zásadní význam pro vytvoření oběhového hospodářství;
 - U. vzhledem k tomu, že zelené a udržitelné zadávání veřejných zakázek je strategickým nástrojem, který může spolu s dalšími důležitými politikami přispět k průmyslové transformaci Evropy a posílit její odolnost a otevřenou strategickou autonomii; vzhledem k tomu, že strategické využívání udržitelných veřejných zakázek může být přínosné jak pro podniky, tak pro spotřebitele tím, že posílí poptávku po udržitelném zboží a jeho nabídku a učiní tyto výrobky nákladově efektivními a atraktivními pro spotřebitele;
 - V. vzhledem k tomu, že je třeba řešit klamavá tvrzení týkající se životního prostředí a praktiky označované jako „greenwashing“ pomocí účinných metod, které mj. poskytnou návod, jak tato tvrzení doložit;
 - W. vzhledem k tomu, že reklama má vliv na úroveň a vzorce spotřeby; vzhledem k tomu, že reklama by mohla pomoci podnikům a spotřebitelům činit informovaná a udržitelná rozhodnutí;
1. vítá nový akční plán pro oběhové hospodářství, který představila Komise, i její oznámený záměr podporovat udržitelné výrobky, které budou snadněji opravitelné, znovu použitelné a recyklovatelné, a činit současně kroky na podporu spotřebitelů při této transformaci;
 2. zdůrazňuje, že každá udržitelná strategie jednotného trhu by měla spravedlivým, vyváženým a přiměřeným způsobem kombinovat zásady udržitelnosti, ochrany spotřebitele a vysoce konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství; zdůrazňuje, že veškerá případná regulační opatření by měla být založena na těchto zásadách, měla by být nákladově efektivní z hlediska životního prostředí a měla by být přínosná jak pro podniky, tak pro spotřebitele, aby mohli přijmout ekologickou transformaci v rámci vnitřního trhu; zdůrazňuje, že regulační opatření by měla vytvářet konkurenční výhody pro evropské podniky, neměla by pro ně představovat nepřiměřenou finanční zátěž a měla by podněcovat inovace a investice do udržitelných technologií a posilovat evropskou konkurenceschopnost a v neposlední řadě i ochranu spotřebitelů; poukazuje na to, že všechna plánovaná regulační opatření by měla být doprovázena posouzením dopadu a měla by vždy zohledňovat vývoj na trhu a potřeby spotřebitelů;
 3. vyzývá Komisi, aby při navrhování, přijímání a provádění příslušných nadcházejících návrhů, jako je „posílení postavení spotřebitelů v ekologické transformaci“ a iniciativa v oblasti udržitelné výrobní politiky, projevila silné politické ambice, neboť tyto návrhy by měly být plně v souladu s cíli EU v oblasti klimatu a dalšími environmentálními cíli a vést ke zlepšení oběhovosti hodnotových řetězců, účinnosti využívání zdrojů a využívání druhotných surovin, minimalizaci vzniku odpadů a

dosažení oběhového hospodářství bez toxických látek; zdůrazňuje význam včasného provádění a dodržování stávajících povinností a norem; naléhavě vyzývá Komisi, aby uvedené návrhy již neodkládala;

4. zdůrazňuje, že dobře fungující jednotný trh je mocným nástrojem ekologické a digitální transformace EU, a to i s ohledem na její úlohu v globalizované ekonomice; zdůrazňuje, že dokončení a prohloubení jednotného trhu, mj. prostřednictvím účinného prosazování stávajících právních předpisů a odstraněním zbývajících neodůvodněných a nepřiměřených překážek, je předpokladem pro dosažení udržitelnější výroby a spotřeby v EU; vyzývá k transparentní správě vnitřního trhu a účinnějšímu a kvalitnějšímu monitorování; domnívá se, že právní rámec pro udržitelnější jednotný trh by měl podporovat inovace a rozvoj udržitelných technologií a motivovat podniky k přechodu na udržitelnější obchodní modely a tím přispívat k udržitelnému hospodářskému oživení;
5. upozorňuje, že udržitelná spotřeba jde ruku v ruce s udržitelnou výrobou a že hospodářské subjekty by měly být vybízeny k tomu, aby o trvanlivosti výrobků a služeb uvažovaly již od fáze návrhu a při jejich uvádění na vnitřní trh nebo poskytování na vnitřním trhu, neboť je třeba zajistit bezpečnou, udržitelnou, nákladově efektivní a přitažlivou volbu pro spotřebitele; vyzývá Komisi, aby pro odvětví s významným dopadem na životní prostředí navrhla opatření, která budou rozlišovat mezi kategoriemi výrobků a zlepšit trvanlivost výrobků, včetně jejich odhadované životnosti, opětovné použitelnosti, modernizace, opravitelnosti a recyklovatelnosti;

Práva spotřebitelů a boj proti plánovanému zastarávání

6. vyzývá Komisi, aby v konzultaci s příslušnými zúčastněnými stranami vypracovala širokou strategii obsahující opatření, která by rozlišovala mezi kategoriemi výrobků a zohledňovala vývoj trhu a technologií, s cílem podpořit podniky a spotřebitele, aby se zapojili do udržitelných výrobních a spotřebních vzorců; konstatuje, že tato strategie by měla zahrnovat opatření s cílem:
 - a) specifikovat předsmělní informace, které mají být poskytnuty o odhadované životnosti výrobku (vyjádřené v letech nebo v cyklech použití a které mají být stanoveny před uvedením výrobku na trh prostřednictvím objektivní a standardizované metodiky založené na podmínkách skutečného použití, rozdílech v intenzitě použití a přirozených faktorech, mj. metrice) a opravitelnosti výrobku – přičemž je třeba mít na paměti, že tyto informace je třeba poskytovat jasně a srozumitelně, aby se zamezilo matení a přehlčení spotřebitelů informacemi –, a učinit z nich hlavní charakteristiky výrobku podle směrnic 2011/83/EU a 2005/29/EU;
 - b) vypracovat a zavést povinné označování s cílem poskytnout spotřebitelům jasné, okamžitě viditelné a snadno srozumitelné informace o odhadované životnosti a opravitelnosti výrobku v době nákupu; zdůrazňuje, že tento systém označování je třeba vyvíjet se zapojením všech příslušných zúčastněných stran, na základě harmonizovaných, výzkumem podložených transparentních norem přijatých v návaznosti na posouzení dopadů, v němž se prokáže význam, přiměřenost a účinnost při snižování negativních dopadů na životní prostředí a ochraně spotřebitelů; domnívá se, že toto označování by mělo zahrnovat zejména informace o trvanlivosti a opravitelnosti, jako je skóre opravitelnosti, a mohlo by

mít podobu indexu environmentální výkonnosti, který by podle kategorie výrobku zohledňoval řadu kritérií během celého životního cyklu výrobků;

- c) posílit úlohu ekoznačky EU ve snaze o rozšíření jejího používání v průmyslu a zlepšení informovanosti spotřebitelů;
 - d) posoudit, které kategorie zboží jsou nejvhodnější pro vybavení měřičem použití, a to na základě analýzy efektivity nákladů a životního prostředí, s cílem zlepšit informovanost spotřebitelů a údržbu výrobků, podnítit dlouhodobé používání výrobků prostřednictvím snadnějšího opětovného použití a podpořit opětovné použití a obchodní modely založené na použitém zboží;
 - e) při přípravě přezkumu směrnice (EU) 2019/771 posoudit, jak více sladit dobu trvání právních záruk s odhadovanou životností dané kategorie výrobků a jak by prodloužení lhůty pro obrácené důkazní břemeno v případě nesouladu zlepšilo možnost spotřebitelů a podniků činit udržitelná rozhodnutí; žádá, aby toto posouzení dopadu zvažilo potenciální dopady takového možného rozšíření na ceny, očekávanou životnost výrobků, systémy obchodních záruk a nezávislé opravárenské služby;
 - f) při přípravě přezkumu směrnice (EU) 2019/771 studovat proveditelnost posílení postavení prodejců ve vztahu k výrobcům, a to zavedením, v rámci režimu právní záruky, mechanismu společné odpovědnosti výrobce a prodejce;
 - g) napravit předčasné zastarávání výrobků tím, že se zvaží, zda na seznam uvedený v příloze I směrnice 2005/29/ES přidat postupy, které fakticky zkracují životnost výrobku, aby se zvýšil jeho náhradový poměr a nepřiměřeně omezila opravitelnost výrobků včetně softwaru; zdůrazňuje, že tyto postupy by měly být jasně definovány na základě objektivní a společné definice a měly by zohledňovat posouzení všech zúčastněných stran, jako jsou výzkumná zařízení a spotřebitelské, podnikatelské a environmentální organizace;
7. zdůrazňuje, že zvláštní pozornost vyžaduje zboží s digitálními prvky a že v rámci přezkumu směrnice (EU) 2019/771, který má být proveden do roku 2024, by měly být zohledněny tyto prvky:
- a) nápravné aktualizace, tj. aktualizace zabezpečení a shody, musí pokračovat po celou předpokládanou životnost zařízení, podle kategorie výrobku;
 - b) nápravné aktualizace by měly být odděleny od vývojových aktualizací, které musí být vratné, a žádná aktualizace nesmí nikdy snižovat výkonnost nebo schopnost reakce zboží;
 - c) spotřebitelé musí být prodávajícím v okamžiku nákupu informováni o době, během níž lze očekávat, že budou poskytovány aktualizace softwaru dodaného při nákupu zboží, a to způsobem, který je slučitelný s inovacemi a možným budoucím vývojem na trhu, jakož i o jejich specifikách a dopadech na funkční způsobilost zařízení, aby bylo zajištěno, že zboží zůstane v souladu se smlouvou a bezpečné;
8. zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby spotřebitelé i podniky měli k dispozici jednoduché, účinné a vymahatelné opravné prostředky; připomíná, že spotřebitelé v celé EU by měli být o svých právech a opravných prostředcích informováni; vyzývá k tomu, aby byla

v rámci víceletého finančního rámce financována opatření k řešení nedostatku informací a na podporu iniciativ spotřebitelských, podnikatelských a environmentálních sdružení; domnívá se, že členské státy by měly vést informační kampaně s cílem zvýšit ochranu a důvěru spotřebitelů, zejména u zranitelných skupin, a žádá Komisi, aby spotřebitelům poskytovala odpovídající informace o jejich právech prostřednictvím jednotné digitální brány; zdůrazňuje, že malé a střední podniky, mikropodniky a osoby samostatně výdělečně činné potřebují zvláštní podporu, včetně finanční podpory, aby porozuměly svým právním závazkům v oblasti ochrany spotřebitele a mohly je plnit;

9. konstatuje, že mnoho výrobků uváděných na jednotný trh, zejména výrobků prodávaných na internetových tržištích a dovážených ze zemí mimo EU, není v souladu s právními předpisy EU týkajícími se požadavků na bezpečnost a udržitelnost výrobků; vyzývá Komisi a členské státy, aby urychleně přijaly opatření k zajištění rovných podmínek pro společnosti z EU a jejich mezinárodní konkurenty a aby spotřebitelům zajistily bezpečné a udržitelné výrobky prostřednictvím lepšího dohledu nad trhem a pomocí rovnocenných norem celní kontroly v celé EU pro tradiční i on-line podniky; připomíná, že pro řádné provedení tohoto úkolu musí být orgánům dozoru nad trhem poskytnuty odpovídající finanční a lidské zdroje v souladu s nařízením (EU) 2019/1020, a vyzývá členské státy, aby potřeby těchto orgánů uspokojily, a Komisi, aby zajistila řádné provedení tohoto nařízení; zdůrazňuje, že je třeba výrazně posílit interakci mezi systémem RAPEX a on-line tržišti a platformami;

Usnadnění oprav

10. žádá, aby v okamžiku nákupu byly jasně a snadno čitelně k dispozici následující informace o dostupnosti náhradních dílů, aktualizacích softwaru a opravitelnosti výrobku: předpokládaná doba dostupnosti od data nákupu, průměrná cena náhradních dílů v okamžiku nákupu, doporučená přibližná doba dodání a opravy a případně informace o servisech oprav a údržby; dále žádá, aby tyto informace byly uvedeny v dokumentaci k výrobku spolu se shrnutím nejčastějších selhání a způsobů jejich nápravy;
11. vyzývá Komisi, aby zavedla „právo spotřebitele na opravu“ s cílem zajistit, aby byly opravy systematické, nákladově efektivní a atraktivní, s přihlédnutím ke zvláštnostem jednotlivých kategorií výrobků v souladu s opatřeními, která již byla přijata pro některé domácí spotřebiče v rámci směrnice o ekodesignu, a to tak, že:
 - a) poskytne subjektům působícím v opravárenském odvětví, včetně nezávislých opraven, a spotřebitelům bezplatný přístup k nezbytným informacím o opravách a údržbě včetně informací o diagnostických nástrojích, náhradních dílech, softwaru a aktualizacích potřebných k provádění oprav a údržby, a to s náležitým ohledem na požadavky bezpečnosti spotřebitelů a aniž je dotčena směrnice (EU) 2016/943;
 - b) bude podporovat standardizaci náhradních dílů v zájmu interoperability a inovací, při současném dodržování požadavků na bezpečnost výrobků;
 - c) stanoví povinnou minimální dobu pro dodávání náhradních dílů, jež odráží odhadovanou životnost výrobku po uvedení posledního kusu na trh, a přiměřené maximální dodací lhůty podle kategorií výrobků v souladu s prováděcími nařízeními o ekodesignu přijatými dne 1. října 2019, která by měla být rozšířena na širší škálu výrobků;

- d) zajistí, aby cena náhradního dílu byla ve vztahu k ceně celého výrobku přiměřená, a tudíž nákladově efektivní a aby měli nezávislí a autorizovaní servisní pracovníci i spotřebitelé přístup k nezbytným náhradním dílům bez nepřiměřených překážek;
- e) při přípravě přezkumu směrnice (EU) 2019/771 bude s ohledem na analýzu nákladové efektivity pro spotřebitele i podniky podporovat opravy před výměnou prostřednictvím prodloužení záruk nebo vynulování záručních lhůt pro spotřebitele, kteří si tuto možnost zvolí, a zajištěním toho, aby prodávající vždy o možnosti opravy a souvisejících záručních právech spotřebitele informovali;
- f) při přípravě přezkumu směrnice (EU) 2019/771 posoudí, jak by mohly být opravy usnadněny zavedením právní záruky na úrovni EU za díly vyměněné odborným servisem, pokud se na zboží již nevztahuje právní nebo obchodní záruka;
- g) bude povzbuzovat členské státy, aby vytvářely pobídky, jako je „bonus pro řemeslníka“, které budou spotřebitele podporovat, zejména po skončení právní záruky, aby prováděli opravy prostřednictvím autorizovaných či nezávislých opraven;

Globální strategie směrem k ekonomice opětovného používání

12. vítá, že Komise zvažuje zavedení závazných opatření s cílem bránit ničení neprodaného nebo nezkaženého zboží ve funkčním stavu tak, aby mohlo být místo toho opětovně používáno, a kvantifikovaných cílů pro opětovné použití, a to i prostřednictvím zavedení systémů zálohování v souladu s rámcovou směrnicí o odpadech a směrnicí o obalech a obalových odpadech; zdůrazňuje, že novým udržitelným obchodním modelům by měl být poskytnut prioritní přístup ke skládkám, a vyzývá Komisi a členské státy, aby dále poskytovaly pobídky k udržitelnému nakládání s odpady; zdůrazňuje, že v zájmu zajištění účinnějšího a udržitelnějšího využívání zdrojů, jakož i posílení vnitřního trhu s druhotnými surovinami, je třeba vypracovat strategii pro posouzení a řešení právních překážek bránících opravám, opětovnému prodeji, opětovnému použití a darování předmětů, a to i prostřednictvím větší standardizace, aniž by byla dotčena ustanovení nařízení (ES) č. 1013/2006 o přepravě odpadů;
13. zdůrazňuje, že je důležité podporovat udržitelné obchodní modely oběhového hospodářství, které omezí ničení zboží na minimum a podpoří jeho opravy a opětovné použití; vyzývá Komisi, aby vybízela k používání těchto modelů, zároveň je zachovávala jako nákladově efektivní a atraktivní, zaručila vysokou úroveň ochrany spotřebitelů a pobízela členské státy ke zvyšování povědomí o těchto modelech prostřednictvím vzdělávacích kampaní a školení pro spotřebitele i podniky; zdůrazňuje důležitost investic do výzkumu a vývoje v této oblasti;
14. upozorňuje na existenci praktik společností, jejichž cílem je odrazovat od oprav, což představuje omezení práva na opravu a má dopad na možnosti oprav pro spotřebitele; vyzývá k přístupu, který jak zaručí prosazování práv duševního vlastnictví, tak zajistí účinnou podporu nezávislým opravám, s cílem podpořit volbu spotřebitelů a dosáhnout celkově udržitelného jednotného trhu;
15. zdůrazňuje, že je zapotřebí vytvářet pobídky pro spotřebitele, aby kupovali použité zboží; zdůrazňuje, že převádění záruky v případě opětovného prodeje zboží, jehož záruka ještě platí, by mohlo vést k větší důvěře spotřebitele k tomuto trhu; vyzývá v této

souvislosti Komisi, aby prověřila, do jaké míry by mohla být záruka prvního kupujícího převáděna na další kupující v případě následných prodejů, zejména v souvislosti s digitálním pasem výrobku; dále žádá, aby bylo provedeno posouzení, zda je při přezkumu směrnice (EU) 2019/771 třeba přezkoumat doložku o výjimce pro použité výrobky v rámci režimu právní záruky podle této směrnice, a to v návaznosti na posouzení dopadů možných důsledků pro obchodní modely založené na použitém zboží a opětovném použití;

16. vyzývá k přijetí jasných definic repasovaného a renovovaného zboží a k zavedení dobrovolného systému rozšířených obchodních záruk pro toto zboží v širokém měřítku, a to s cílem doplnit původní právní záruky a zabránit tomu, aby byli spotřebitelé vystaveni nekalým praktikám;
17. zdůrazňuje, že dokončení vnitřního trhu se službami přispěje rozhodným způsobem k přechodu na udržitelnější jednotný trh; vyzývá Komisi, aby podnikla další kroky ve snaze o dosažení dobře fungujícího vnitřního trhu se službami a aby účinně zvýšila úsilí o posílení prosazování stávajících právních předpisů;
18. zdůrazňuje úlohu odvětví služeb při zvyšování dostupnosti oprav a dalších nových obchodních modelů; vítá zejména rozvoj obchodních modelů, které oddělují spotřebu od faktického vlastnictví, v jejichž rámci se prodává funkce výrobku, a zároveň požaduje solidní hodnocení dopadu „funkční ekonomiky“ (ekonomiky využívání) a jejích potenciálních zpětných účinků, jakož i dopadů na spotřebitele a jejich finanční zájmy i na životní prostředí; zdůrazňuje, že rozvoj internetových služeb, nových forem marketingu (pronájmu, leasingu, produktu jako služby atd.) a dostupnost opraven může pomáhat prodloužit životnost výrobků, jakož i zvyšovat povědomí spotřebitelů a důvěru v tyto výrobky; vyzývá Komisi, aby podporovala rozvoj těchto nových obchodních modelů prostřednictvím cílené finanční podpory v rámci programu pro jednotný trh a dalších příslušných programů VFR;
19. vyzývá k vypracování vnitrostátních kampaní a příslušných mechanismů, které budou spotřebitele vybízet, aby prodlužovali životnost výrobků pomocí oprav a užíváním použitého zboží, a zvyšovat povědomí o přidané hodnotě udržitelných inovativních technologií; žádá Komisi a vnitrostátní orgány, aby při provádění takových osvětových kampaní poskytovaly pomoc a podporu příslušným orgánům na vnitrostátní a místní úrovni, jakož i podnikům a sdružením, a to jak technicky, tak finančně v rámci programu pro jednotný trh v rámci VFR;
20. vyzývá všechny společnosti a organizace, aby se zaregistrovaly do systému pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) s cílem zlepšit vliv své činnosti na životní prostředí; se zájmem očekává nadcházející přezkum směrnice o nefinančních zprávách, který by měl vést k podstatnému zlepšení dostupnosti informací o vlivu společností na životní prostředí;

Digitální strategie pro udržitelný trh

21. vítá oznámení o společném evropském datovém prostoru pro inteligentní oběhové aplikace a ambice Komise vytvořit digitální „pas výrobku“ s cílem zlepšit sledovatelnost a přístup k informacím o podmínkách výroby výrobku, o jeho trvanlivosti, složení, opětovném použití, opravách, možnostech demontáže a nakládání s ním po skončení jeho životnosti, přičemž se mají zohlednit zásada proporcionality a

náklady pro podniky a věnovat zvláštní pozornost potřebám malých a středních podniků, mikropodniků a osob samostatně výdělečně činných; žádá, aby vývoj tohoto nástroje byl prováděn v úzké spolupráci s průmyslem a příslušnými zúčastněnými stranami;

22. konstatuje přínos digitálních technologií v oblasti inovací a jejich příspěvek k více oběhovému hospodářství; vyzývá Komisi, aby vypracovala normy a protokoly pro přístup k interoperabilním datům a jejich využívání s cílem účinně sdílet data mezi společnostmi, investory a orgány s cílem umožnit nové oběhové obchodní příležitosti založené na datech; vyzývá Komisi a členské státy, aby v novém VFR zvýšily financování výzkumu a inovací v oblasti udržitelných technologií;
23. konstatuje, že digitální odvětví a spotřeba online mají významný dopad na životní prostředí, a to jak při výrobě zboží, tak při poskytování služeb, a vyzývá Komisi k posouzení, jak by zavedení indexu udržitelného evropského digitálního odvětví na základě analýzy životního cyklu výrobků postavilo do popředí udržitelnou produkci a spotřebu digitálních technologií; poukazuje na to, že postupy ke snižování tohoto dopadu na životní prostředí, jako je snižování objemu obalů a vývoj udržitelnějších obalů, by měly být součástí strategie směřující k udržitelnému jednotnému trhu;
24. dodává, že je třeba zvyšovat povědomí o možné environmentální stopě zbytečných dat, jako jsou nepoužívané aplikace, soubory, videa, fotografie a spam; vyzývá Komisi, aby posoudila dopad digitálních postupů a infrastruktury z hlediska jejich uhlíkové a environmentální stopy, stejně jako jejich dopad na postupy spotřebitelů a aby zvážila vhodná opatření ke snížení těchto stop;
25. žádá, aby Komise zohlednila rozhodnutí Parlamentu o zavedení systému univerzálních nabíječek s cílem snížit objem výroby a elektronického odpadu;

Nezbytná změna přístupu veřejných orgánů

26. je toho názoru, že ústředním prvkem plánu hospodářské obnovy EU v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu by se mělo stát zadávání veřejných zakázek, a to podporou úsilí soukromého sektoru v oblasti inovací, digitalizací veřejných nabídkových řízení a stanovením správných pobídek pro podporu udržitelné výroby a spotřeby; vyzývá k tomu, aby byla upřednostňována podpora poptávky po ekologicky šetrných výrobcích a službách s menší environmentální stopou a prosazování sociálních a environmentálních kritérií;
27. zdůrazňuje potřebu zajistit využívání environmentálních, sociálních a inovačních veřejných zakázek při přechodu na udržitelnou a klimaticky neutrální ekonomiku prostřednictvím zavedení kritérií a cílů udržitelnosti ve veřejných nabídkových řízeních; připomíná v tomto ohledu závazek Komise, že podnikne příslušné kroky prostřednictvím odvětvových opatření a pokynů týkajících se ekologických veřejných zakázek a současně zachová stávající právní rámec pro zadávání veřejných zakázek, a vyzývá Komisi, aby byla ambiciózní, pokud jde o to, aby se kritéria udržitelnosti při zadávání veřejných zakázek stala standardní volbou; zdůrazňuje význam podpory použitých, opětovně použitých, recyklovaných a repasovaných výrobků a softwarových programů s nízkou spotřebou energie tím, že se stanoví cíle pro veřejné nákupy; zdůrazňuje potenciální přínosy nástroje pro prověřování udržitelnosti veřejných nabídkových řízení pro zajištění jejich slučitelnosti se závazky EU v oblasti klimatu a

boj proti „ekologickému klamání“;

28. zdůrazňuje úlohu, kterou by mohly hrát ekologické a sociální veřejné zakázky při zkracování dodavatelských řetězců, snižování závislosti na třetích zemích a podpoře udržitelnosti v klíčových odvětvích, jako je odvětví výroby léčivých přípravků, energetika a potravinářství; vyzývá k účinné reciprocitě se třetími zeměmi v oblasti zadávání veřejných zakázek a k zajištění přiměřeného přístupu malých a středních podniků a podniků sociální ekonomiky k veřejným zakázkám, mimo jiné zavedením kritérií pro přednostní přidělení zakázky;
29. vyzývá členské státy, aby využívaly stávajících systémů EU k udržitelnému zadávání veřejných zakázek, a žádá v tomto ohledu Komisi, aby zlepšila své pokyny a šla příkladem zveřejňováním cílů a statistik týkajících se dopadu jejich nákupů na životní prostředí; dále vyzývá k tomu, aby orgány EU a členské státy měly povinnost podávat zprávy, pokud jde o udržitelné zadávání veřejných zakázek, aniž by tím vznikla neodůvodněná administrativní zátěž, a byla dodržena zásada subsidiarity;

Odpovědný marketing a reklamní činnost

30. upozorňuje na to, že spotřebitelé čelí zavádějícím tvrzením o environmentálních vlastnostech výrobků a služeb, a to jak online, tak offline; doporučuje proto, aby před uvedením výrobku nebo služby na trh bylo prováděno účinné sledování environmentálních tvrzení výrobců a distributorů a aby byla nedávno pozměněná směrnice 2005/29/ES prosazována prostřednictvím proaktivních opatření proti klamavým praktikám; vyzývá Komisi, aby vypracovala aktualizované pokyny pro jednotné provádění této směrnice, pokud jde o environmentální tvrzení, a poskytla pokyny pro činnost dozoru nad trhem;
31. žádá o vypracování jasných pokynů a norem pro environmentální tvrzení a závazky, které se promítnou do posílené certifikace ekoznaček, a vítá ohlášený legislativní návrh týkající se dokládání environmentálních tvrzení; doporučuje posoudit, zda je případně třeba vytvořit veřejný evropský rejstřík obsahující schválená a zakázaná environmentální tvrzení, jakož i podmínky a kroky, které je třeba splnit pro pronášení takových tvrzení; dodává, že poskytování transparentních, odpovědných a přesných informací zvýší důvěru spotřebitelů ve výrobky a trhy, což v konečném důsledku povede k udržitelnější spotřebě;
32. zdůrazňuje, že reklama má dopad na úroveň a vzorce spotřeby a měla by podporovat udržitelné volby podniků a spotřebitelů; zdůrazňuje význam odpovědné reklamy, která respektuje veřejné normy v oblasti životního prostředí a zdraví spotřebitelů; zdůrazňuje, že stávající regulační rámec, který řeší klamavou reklamu, by mohl posílit ochranu spotřebitelů, zejména v případě určitých kategorií spotřebitelů považovaných za zranitelné, a podporovat udržitelnou výrobu a spotřebu;

o

o o

33. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.